

Úvod 7

MŮJ DOMOV 9

... a to je ta krásná země 9

Josef Václav Sládek: Čechy 9
Bohuslav Balbín: Čechy jako růže 9
Jan Neruda: Podzimní 10
František Nepil: Každá země je nějak hezká 11
Jaroslav Seifert: Píseň o rodné zemi 11
Adolf Hoffmeister: Kdo nevěří, ať tam běží 12
Rainer Maria Rilke: Středoevropská krajina 13
Josef Čapek: Rodný kraj 13
Jaromír Jech: Dukáty ve vejcích 13
Můžete si přecíst 16
Hledání souvislosti 16

Otec vlasti! 17

Jaroslav Seifert: Ten usměvavý král 17
Eduard Petiška: Král ze zlaté kolečky 18
Václav Cibula: O založení Nového Města 18
Vlastní životopis Karla IV. 19
Jan Neruda: Romance o Karlu IV. 20
Zdněk Mahler: Svatováclavská koruna 21
Václav Cibula: O mostě z vajec, tvarohu a syrečku 21
Jiří Záček: Sochy na Karlově mostě 22
Adolf Wenig: Dívotvorný meč 23
Jaroslav Vrchlický: Noc na Karlštejně 23
Můžete si přecíst 27
Hledání souvislosti 27

Učitel národu 28

Hana Doskočilová: Jan Amos Komenský 28
Ivan Olbracht: O zmatení jazyků 29
Jiří Záček: Odemyky – zamyky 29
Emanuel Frynta: Angličané 29
Ilja Hurník: V Lešně 30
Jan Amos Komenský: Ukolébavka 31
František Kožík: Černý mor 32
Můžete si přecíst 33
Hledání souvislosti 33

Národ sobě 34

Jaromír John: Kámen z památného řípu 34
Jaroslav Seifert: Hora Říp 36
Jaromír John: Divadlo horí 36
Karel Höger: Ve zlaté kapliče 38
M. V. Kratochvíl: Panoptikum zaslých časů 38
Ladislav Stehlík: Otava 39
Karel Čapek: Starý mistr 39
Miroslav Florian: Alšovská zima 40
Maryna Svobodová-Alšová: U nás doma 40

Úvod 7

MŮJ DOMOV 9

Chrást i tvrz 9

Kde jsou kama 9
 Karel Čapek: Chvála řeči české 9
 František Halas: Řeč naši paní 10
 Marie Kubátová: O konci královka a řeči lidí 10
 František Nepil: Kapitola o řemeslnické češtině 11
 František Nepil: Puty, lřdy, panny! 11
 Marie Ulřová: Čeřtina libezná je řeč 13
 Pavel Eisner: Slovo o chvalo zpěvech 15
 Můžete si přečíst 16
 Hledání souvislosti 16

Svatý Václave 17

Chorál Svaty Václave 17
 První staroslověnská legenda o sv. Václavu 18
 Z Kosmovy Kroniky české 19
 Z Kroniky tř. Dalimila 20
 Ivan Olbracht: Ze starých letopisů 22
 Alois Jirásek: Praporec sv. Václava 23
 Alois Jirásek: Bianřtí rytíři 25
 František Halas: Praze 26
 Josef Škvorecky: Eine kleine Jazzmusik 27
 Miroslav Ivanov: Vražda! Pátrání téměř detektivní 31
 Karel Toman: Zář 33
 Můžete si přečíst 33
 Hledání souvislosti 33

Zij pravdu 35

Husův list z 10. 6. 1415 35
 Husův list z 10. 6. 1415 35
 Miloř Václav Kratochvíl: Mistr Jan 35
 Husův list z Kostnice z 26. 6. 1415 38
 Zikmund Winter: Podoba Husova 39
 Marie Ulřová: Vyřoř M. Jana Husa 40
 Můžete si přečíst 41
 Hledání souvislosti 41

Běh na dlouhou trať 42

Ota Pavel: Jak to tenkrát běžel Zátapek 42
 Emil Zátapek – Dana Zátapeková: Olympijské hry, Helsinky 1952 43
 Ota Pavel: Maraton 44
 Jarmila Kratochvílová – Miroslav Kváč: Dvě čtvrtky nejsou půlka 45
 Můžete si přečíst 48
 Hledání souvislosti 48

7 Úvod

9 MŮJ DOMOV A SVĚT

9 Mozart a Praha

9 Zdeněk Mahler: Mozart v Praze. Z deníku Josefíny Duškové.
11 David Weiss: Malá noční hudba a velký záletník Juan
12 Ludvík Aškenazy: Malá noční hudba.
13 Zdeněk Mahler: Don Giovanni. Z deníku Josefíny Duškové.
15 Jaroslav Seifert: Na Bertramce.
15 Alois Jirásek: Když Don Juan v Praze poprvé byl provozován.
18 Vladimír Holan: Z Mozartiany II.
19 Karel Čapek: Zpověď Dona Juana

21 Dvoračák v Americe

21 Josef Škvorecký: Sestry.
21 Zdeněk Mahler: Do světa.
24 Zdeněk Mahler: Z Nového světa

26 Cesty a návraty

26 Jiří Wolker: Okno.
26 Jiří Hanzelka – Miroslav Zikmund: Za námi Praha.
27 Jiří Hanzelka – Miroslav Zikmund: Afrika.
29 Jiří Hanzelka – Miroslav Zikmund: Tobruk.
31 Jiří Hanzelka – Miroslav Zikmund: Zářící hora.
32 Jiří Hanzelka – Miroslav Zikmund: Masajové.
33 Jiří Hanzelka – Miroslav Zikmund: Viktorino jezero.
35 Zdeněk Šmíd: Bubny Berberů.
37 Můžete si přečíst.
38 Hledání souvislostí

39 O BOZÍCH A LIDECH

39 Rudolf Mertlík: Odysseova dobrodružství.
42 Homér: Odysseia (úryvek).
43 Eývind Johnson: Království bez krále.
47 Vojtěch Zamarovský : Aeneas.
49 Rudolf Mertlík: Romulus a Remus.
49 Eduard Petiška: Oidipus a Antígona.
54 Aristoteles: O přátelství.
57 Publius Ovidius Naso: Umění milovat.
58 Marcus Aurelius Martialis: Lbej bez počtu!
58 Chaili Džibrán: O rozkoši.
58 Chaili Džibrán: O lásce.
58 Lucius Apuleius: Amor a Psyche.
64 Můžete si přečíst.
64 Hledání souvislostí

Úvod 3

1. MŮJ DOMOV A SVĚT 9

Být indiánem 9

Franz Kafka: Touha stát se indiánem 9

Alberto Vojtěch Fric: O sobě a indiánech 9

Alberto Vojtěch Fric: Kuvade 11

Jak se na světě objevil peyotl 12

Dobře upечeny člověk 13

Joseph Alexander Altscheller: Tanec slunce 14

Indiánské modlitby 16

Být v Americe českým básníkem 16

Josef Václav Sládek: Stále v západ 16

Josef Václav Sládek: Mississippi 18

Josef Václav Sládek: Papu 19

Můžete si přecíst 20

Hledání souvislosti 20

2. ZA LITERÁRNÍMI PAMÁTKAMI 21

Z renesanční literatury 21

Giovanni Boccaccio: Z Dekameronu 21

Geoffrey Chaucer: Mlynářova povídka 22

François Villon: Balada 23

François Villon: Závět 23

Vítězslav Nezval: Balada první oslovující François Villona 24

Vítězslav Nezval: Balada druhá věnovaná slečnam 24

William Shakespeare: Romeo a Julie 25

William Shakespeare: Znaven, ach, znaven vším 27

William Shakespeare: A proto odpouští má láska 27

Jan Werich: Tři sestry a jeden prsten 27

Od renesance k baroku 30

Jan Amos Komenský: Labyrint světa a Raj srdce 30

Bedřich Bridel: Co Bůh? Clovek? 32

Z literárního klasicismu 32

Johann Wolfgang Goethe: Faust 32

Jiří Suchý: Dr. Johann Faust 35

Můžete si přecíst 36

Hledání souvislosti 36

3. KRÁSA JE V PRAVDĚ 37

Realismus v literatuře 37

Honoré de Balzac: Evženie Grandetová 37

Gustave Flaubert: Paní Bovaryová 40

